

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Освітня програма	34503 Екологія
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Спеціальність	101 Екологія

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	34503
Назва ОП	Екологія
Галузь знань	10 Природничі науки
Спеціальність	101 Екологія
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Вид освітньої програми	Освітньо-наукова

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Григор`єва Людмила Іванівна, Рябчинський Микита Дмитрович, Мандрик Олег Миколайович (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	07.10.2020 р. – 09.10.2020 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП <http://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/accreditation/101/34503-ecology.pdf>

Програма візиту експертної групи https://biology.univ.kiev.ua/images/stories/Napryamy_pidgotovky/Ekologiya/Doctor_filosofii/Programa_vizity_expertnoi_grupi_ecology.pdf

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

Робота експертної групи (ЕГ) у КНУ імені Тараса Шевченка проходила згідно з програмою роботи експертної групи (https://biology.univ.kiev.ua/images/stories/Napryamy_pidgotovky/Ekologiya/Doctor_filosofii/Programa_vizity_expertnoi_grupi_ecology.pdf). Експертам надали необхідну інформацію, уточнили факти, вказані у відомостях про самооцінювання (<http://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/accreditation/101/34503-ecology.pdf>). Дані, які були подані у відомостях самоаналізу підтвердились, але частина з них потребувала доказів, уточнення та більш розгорнутого викладу. На зустрічі із експертною групою, які відбувались у вигляді відеоконференцій з використанням програми ZOOM виходили всі учасники акредитаційної процедури згідно затвердженої програми. ОП повністю відповідає чинним критеріям акредитації, а виявлені слабкі сторони не носять системного характеру. Таким чином, на нашу думку, ЗВО здатний забезпечити сталість у реалізації ОП та має перспективи для її подальшого розвитку та удосконалення.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

Під час акредитаційної експертизи експертна група встановила наступні сильні сторони та позитивні практики ОП: – чітко сформовані цілі ОП та їх узгодженість із Стратегією університету; – обсяг ОП та її окремих освітніх компонент відповідає чинним вимогам законодавства щодо навчального навантаження; – зміст ОП має чітку структуру; освітні компоненти, які входять до ОП, складають логічну взаємопов'язану систему і в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей ОП та програмних результатів навчання. – ОП передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок, що відповідають заявленим цілям, – структура ОП в цілому передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, хоча і за блоковим принципом; – прозорі та зрозумілі правила прийому для вступників; – наявність стейкхолдерів з провідних наукових установ України та численних договорів про наукову і творчу співпрацю; – участь керівників наукових робіт аспірантів у природоохоронних проектах, в експертній діяльності з проведення еколого-токсикологічної оцінки та залучення аспірантів до цих робіт; – проведення щорічних анонімних анкетувань аспірантів; – наявність дієвого механізму проведення контрольних заходів та оцінювання здобувачів вищої освіти із дотриманням принципів академічної доброчесності; – наявність дієвої системи заохочення НПП і наукових керівників дисертаційних робіт здобувачів PhD за досягнення в освітньо-науковій діяльності через систему матеріального і нематеріального заохочення; – наявність нормативно-методичних роз'яснень, правил і процедур формування та оцінювання системи внутрішнього забезпечення якості ОП; – можливість безкоштовних публікацій у виданні ЗВО.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

За результатами опрацювання звіту-самоаналізу, інтерв'ювання цільових груп та вивчення додатково наданих матеріалів, експертна група встановила наступні слабкі сторони ОП: – недостатньо доказів того, що пропозиції та потреби зацікавлених сторін було враховано при визначенні цілей та програмних результатів навчання ОП при її розробленні ще у 2016 р.; – виявлена проблема у профілі програми за 2018 рік, де ПРО7 забезпечувався виключно вибірково компонентами; – не відповідність робочих програм дисциплін на сайті ЗВО з робочими програмами, які завантажені у систему Національного агентства; – низька участь у міжнародному обміні досвідом для здобувачів PhD при наявності такої мобільності; – мала кількість здобувачів PhD, які навчаються за цією ОП; – недостатня активність здобувачів з опублікування результатів досліджень у виданнях, що індексуються наукометричними базами SCOPUS, WoS тощо; – відсутність закордонних стажувань та академічної мобільності аспірантів за наявності усіх умов для їх здійснення. Експертна група рекомендує: – розробити план заходів щодо популяризації ОП "Екологія" спеціальності 101 з метою збільшення набору до аспірантури – розробити матриці відповідності компетентностей та ПРН за ОП 2016 р. та ОП 2018р; – скорегувати інформацію у ОП, ОП та сайті ЗВО; – усунути невідповідність в ОП та робочих програмах дисциплін; – науковим керівникам посилити інформування, щодо необхідності участі здобувачів PhD в академічній мобільності; – поглибити інтеграцію структурних підрозділів, на базі яких виконується ОП «Екологія», у міжнародний освітній простір у сфері екології, охорони навколишнього середовища та збалансованого природокористування; – розширити залучення аспірантів до науково-дослідних проектів, які виконуються на кафедрі екології і зоології; – підвищити рівень апробації наукових досліджень аспірантів на міжнародних конференціях; – створити на базі випускової кафедри сучасну екологічну лабораторію; – розпочати переобладнання підлеглої до кафедри екології та зоології інфраструктури для надання максимально комфортних умов для здобуття освіти особам з особливими потребами; – створити окрему вкладку, щодо якості освіти на сайті КНУТШ або інституту, де передбачити он-лайн форму внесення пропозицій здобувачами, роботодавцями та інших зацікавлених осіб; – покращити роботу з залучення аспірантів до участі у грантових заявках, міжнародного стажування, залучення іноземних лекторів тощо.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

Цілі освітньо-наукової програми «Екологія» (далі ОНП) сформульовані чітко та розроблені відповідно до Стратегічного плану розвитку Університету на період 2018-2025 року, <http://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/Development-strategic-plan.pdf>, а саме полягають у формуванні національної еліти України, підготовці висококваліфікованих кадрів для наукових, освітніх та виробничих установ, сприяння інтеграції України у світовий економічний простір як рівноправного партнера, вироблення рекомендацій органам державної влади для прийняття ефективних управлінських рішень у процесі реагування на економічні, екологічні, політичні, соціальні виклики. Також цілі ОНП відповідають Програмі розвитку науково-інноваційної діяльності Університету http://science.univ.kiev.ua/documents/rozvytok/Programs_rozvytok_innovation.pdf. ОНП базується на поєднанні сучасних досягнень освіти, науки і техніки та сприяє формуванню у аспірантів здатності розв'язувати складні комплексні задачі і вирішувати екологічні проблеми на локальному та національному рівнях. Таким чином, цілі ОНП відповідають місії ЗВО, оскільки передбачають підготовку висококваліфікованих і конкурентоспроможних на національному та міжнародному ринку праці фахівців, які мають якісне поєднання експертних знань, прикладних аналітичних компетентностей та управлінських навичок, які є важливими в умовах динамічного розвитку суспільства для наукових та освітніх установ

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

Під час роботи експертної комісії встановлено, що під час оновлення ОНП у 2018 році усі зацікавлені стейкхолдери мали можливість надавати коментарі та пропозиції під час громадського обговорення ОНП «Екологія» на офіційному сайті університету (https://biology.univ.kiev.ua/images/stories/Napryamy_pidgotovky/Ekologiya/Doctor_filosofii/OP_Ecology_PhD_project.pdf). Також проводились консультації з заінтересованими сторонами, а саме директором ДУ «Інститут еволюційної екології НАН України», академік НАН України д.б.н., професор Радченко В.Г., завідувач кафедри екології Національного педагогічного університету імені М.П.Драгоманова д.б.н., проф. Волошина Н.О. та інші, які надали пропозиції у своїх рецензіях та відгуках. Однак недостатньо доказів того, що пропозиції та потреби зацікавлених сторін було враховано при визначенні цілей та програмних результатів навчання ОНП при її розробленні ще у 2016 р.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Програмні результати за ОНП "Екологія" відповідають запитам сучасного суспільства щодо підготовки конкурентоспроможних фахівців в галузі екології. Під час складання освітньої програми робочою групою враховано досвід іноземних ЗВО з формування цілей та ПРН, зокрема проаналізовано аналогічні програми зарубіжних університетів: Університету Лідс (Великобританія) <http://www.postgraduatesearch.com/university-of-leeds/52415844/postgraduate-course.htm> Університет Лінкольна (Великобританія) <http://www.postgraduatesearch.com/university-of-lincoln/54591894/postgraduate-course.htm> Університет Гринвіч (Великобританія) <http://www.postgraduatesearch.com/bournemouth-university/52583302/postgraduate-course.htm> Університет Гринвіч (Великобританія) <http://www.postgraduatesearch.com/university-of-greenwich/54649012/postgraduate-course.htm>. За результатами виконання ОНП випускники будуть конкурентоспроможними на ринку праці і мають перспективи працевлаштування на посадах наукових співробітників науково-дослідних установ так і на посадах професіонала-управлінця. У результаті опрацювання відомостей про самооцінювання, а також проведення зустрічей, було встановлено, що під час формування цілей та програмних результатів навчання ОНП не має потреби враховувати регіональний контекст, оскільки отримані здобувачами компетентності затребувані на ринку праці у будь-якому регіоні України, зокрема це знайшло підтвердження у дослідженнях Борисенка М.М., яке присвячено актуальним проблемам Черкаської обл., а Хохлової Л.К. – Херсонської обл.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Стандарт вищої освіти за спеціальністю 101 «Екологія» для третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти відсутній. Визначені в ОНП результати навчання досягаються шляхом набуття конкретних загальних та фахових компетентностей, які повною мірою відповідають дескрипторам 9 рівня Національної рамки кваліфікацій (НРК). Також комісія констатує той факт, що проф., д.б.н. Лукашов Д.В. (член проектної групи ОНП) є заступником голови Науково методичної комісії 7 з біології, природничих наук та математики та входить до складу підкомісії за спеціальністю 101-Екологія. Він є одним з розробників проекту Стандарту вищої освіти України третього (освітньо-наукового) рівня освіти ступеня доктора філософії за спеціальністю 101-Екологія, який на даний момент пройшов етап громадського обговорення. Досвід підготовки стандарту враховано при впровадженні ОНП «Екологія». ЕГ рекомендує під час наступного оновлення та перегляду ОНП звернути увагу на зміни, що відбулися під час затвердження нової редакції Національної рамки кваліфікацій КМУ 25.06.2020 року.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

Сильними сторонами є чітко сформовані цілі ОП та їх узгодженість із Стратегією університету.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

Рекомендації: Розробити план заходів щодо популяризації ОНП "Екологія" спеціальності 101 з метою збільшення набору до аспірантури

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

ОП має певні слабкі сторони, які не є суттєвими. Водночас ОНП володіє достатнім рівнем узгодженості із якісними характеристиками за підкритеріями 1.1, 1.2, 1.3 та 1.4. Враховуючи сильні сторони ОНП, експертна група робить висновок, що ОНП "Екологія" та освітня діяльність за цією програмою за критерієм 1 відповідає рівню А.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

До матеріалів справи надано ОНП, затверджену у 2018 р. та навчальний план, затверджений у 2016 р., обсягом 40 кредитів ЄКТС, що відповідає вимогам до освітньо-наукових програм третього рівня вищої освіти. Навчальне навантаження розподілене по роках навчання: 1 рік – 15 кредитів; 2 рік – 20 кредитів; 3 рік – 5 кредитів ECTS. Дисципліни вільного вибору здобувачів вищої освіти складають 12 кредитів, що становить 30% та відповідає вимогам законодавства. Під час роботи експертної комісії встановлено та в ході зустрічей з Гарантом програми з'ясовано, що попередня версія програми була прийнята у 2016 р. (https://biology.univ.kiev.ua/images/stories/Napryamy_pidgotovky/Ekologiya/Doctor_filosofii/OP_ecologiya_phd_2016.pdf), її обсяг також становив 40 кредитів. Оновлення ОНП було здійснено на виконання ухвали Вченої ради КНУ імені Тараса Шевченка від 30.06.2017 р. «Навчальна робота в Університеті за 2016/2017 навчальний рік: якість освіти та шляхи її вдосконалення». Наказом ректора 05.03.2018 р. № 158-32 було введено в дію «Тимчасовий порядок розроблення, розгляду і затвердження освітніх (освітньо-професійних, освітньо-наукових) програм у КНУ імені Тараса Шевченка» (http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Pogyadok_OP.pdf), відповідно до вимог якого було внесено зміни у ОНП 2016 р. Обсяги у кредитах, відведені на вивчення кожної дисципліни, є достатніми для досягнення задекларованих програмних результатів навчання. В цілому обсяг ОНП та її освітніх компонентів відповідають

вимогам законодавства щодо навчального навантаження (Закон України «Про вищу освіту», Постанова КМУ № 261 від 23.03.2016 р.). Стандарт вищої освіти за спеціальністю 101 Екологія для третього рівня вищої освіти відсутній.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Аналіз змісту ОНП 2016 р та ОНП 2018 р., в тому числі компетентностей і ПРН, переліку її ОК та їх відповідності ПРН і компетентностям дозволяє зробити наступні висновки: 1) при аналізі ОНП 2016 р. та ОНП 2018 р. було виявлено розбіжності не тільки у кількості (у ОНП 2016 р. ЗК 1 – 7, ФК 1 – 9, а у ОНП 2018 р. ЗК 1 – 4, ФК 1 – 8), а й у формулюванні загальних та фахових компетентностей, аналогічна ситуація і з ПРН – кількістю (у ОНП 2016 р. ПРН 1 – 19, а у ОНП 2018 р. ПРН 1 – 14) та їх формулювання інші. Отже можна констатувати, що здобувачі вищої освіти, які поступили у 2016 р. та 2017 р. здобули компетентності та ПРН, які зазначені у ОНП 2016 р., а не ОНП 2018 р. так як на момент оновлення ОНП 2018 р. вони велику частину дисциплін вже вивчили; 2) ПРН 7 «Самостійно використовувати сучасне обладнання для проведення наукових досліджень у сфері екології, охорони довкілля та збалансованого природокористування» відповідно до ОНП 2018 р. забезпечується лише вибірковими компонентами, перевірити це у ОНП 2016 р. не має можливості, так як у ОНП 2016 р. відсутня матриця відповідності ПРН відповідним ОК; 3) ОНП 2018 р. є достатньо структурованою щодо загального часу навчання і змісту; 4) загалом вибір та послідовність вивчення обов'язкових компонент ОНП є обґрунтованими і у цілому дозволяють досягти заявлених цілей та ПРН. Під час інтерв'ювання здобувачів вищої освіти та роботодавців ЕГ ставила питання щодо відповідності переліку ОК сучасним вимогам, логічності їх викладання, задоволеності контентом ОП тощо. На ці питання були отримані позитивні відповіді. Однак, ЕГ рекомендує розробити матриці відповідності компетентностей та ПРН за ОНП 2016 р. та ОНП 2018р.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Аналіз освітніх компонентів, компетентностей та ПРН за ОНП свідчить про загальну відповідність предметній області спеціальності 101. У процесі детального вивчення ОНП було виявлено, що усі ПРН (крім ПРН7) забезпечуються за рахунок обов'язкових освітніх компонент. Тому ЕГ рекомендує скорегувати матрицю відповідності ПРН відповідним компонентам ОНП з метою досягнення здобувачами усіх без винятку ПРН обов'язковими компонентами. При детальному дослідженні ОНП в предметній області встановлено відсутність сумнівних освітніх компонент. Кожен освітній компонент має чітке обґрунтування академічною та професійною спільнотою.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Експертна група перевірила можливість здобувачів вищої освіти ОНП формувати індивідуальну освітню траєкторію, яка здійснюється відповідно до п. 9.4 Положенням про організацію освітнього процесу (http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Poloz_org_osv_proc-2018.pdf). Процедuru вибору навчальних дисциплін регулює Положення про порядок реалізації студентами Університету права на вільний вибір дисциплін ([http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Poriadok%20vyboru%20dyscyplin%20\(03_12_2018\).PDF](http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Poriadok%20vyboru%20dyscyplin%20(03_12_2018).PDF)). Процедура обрання здобувачами дисциплін вільного вибору передбачає 6 етапів (п. 3. Положення). За даною ОНП 30% від загального обсягу кредитів (12 кредитів) здійснюється через вибір навчальних дисциплін. В основі системи вибіркового вибору дисциплін лежить індивідуальний вибір кожного здобувача вищої освіти. Вибір ОК здобувачами здійснюється з переліку №1 (аспірант вибирає 1 дисципліну на 4 кредити) та переліку №2 (2 дисципліни по 4 кредити кожна) дисциплін для вільного вибору аспіранта. Однак ЕГ проаналізувавши всю наявну інформацію змушена відмітити про певну неузгодженість інформації у звіті самооцінювання, ОНП, НП та на сайті університету, а саме: 1) Перелік 1 містить 39 навчальних дисциплін – це зазначено у звіті самооцінювання (див. с.4 звіту), а в НП2016 зазначено 37 дисциплін, така ж кількість (37) зазначена і в ОНП 2018 р. 2) Перелік 2 пропонує 12 дисциплін – це у звіті самооцінювання, в НП2016 зазначено 12 дисциплін, а в ОНП 2018 зазначено «Аспірант обирає 2 дисципліни з переліку: 23 дисципліни ...» (див. стор. 14). В ОНП 2016 р. за яким навчались здобувачі поділ дисциплін на Перелік 1 та Перелік 2 не здійснений, а записаний одним переліком. На сайті КНУ вказані переліки №1 та №2, де кількість дисциплін зазначено 37 та 12 відповідно (<http://asp.univ.kiev.ua/index.php/osvitno-naukova-prohrama-pidhotovky-doktora-filosofii/181-anotatsii-dystsypliny-vilnoho-vyboru-aspiranta-dva> та <https://biology.univ.kiev.ua/students-postgraduates/postgraduates/onp-navchalnyi-plan-robochi-prohramy-ekolohiya.html>). Під час інтерв'ювання здобувачів освіти ЕГ отримала інформацію про те, що вибір дисциплін дійсно відбувається. Здобувачі здійснюють вибір відповідно до власних наукових інтересів та чітко розуміють процес індивідуального вибору дисциплін, що підтверджено наданими індивідуальними планами здобувачів. Однак, ЕГ рекомендує скорегувати інформацію у ОНП, НП та сайті університету. Втім спираючись на добре розроблену нормативну базу ЕГ робить висновок, що ОНП «Екологія» в цілому відповідає встановленим вимогам в контексті підкритерію 2.4.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

За ОНП передбачено обов'язкове проходження асистентської педагогічної практики обсягом 10 кредитів ЄКТС (300 год) у продовж II-III років навчання. Її організація регламентується Положенням про проведення асистентської педагогічної практики (https://biology.univ.kiev.ua/images/stories/Aspirats_Courses/Polozhennya_pro_acudentcku_praktyku.pdf). Метою практики є оволодіння методологією педагогічної діяльності, якісна підготовка до викладацької педагогічної діяльності у закладах вищої освіти, оволодіння сучасними методами викладання. При аналізі ОНП 2018 р. та робочої програми «Асистентська педагогічна практика» ЕГ виявлено ряд розбіжностей, а саме в робочій програмі зазначено, що здобувач може досягнути ПРО5, ПРО8, ПРО9, ПР10, ПР11 (https://biology.univ.kiev.ua/images/stories/Napryamy_pidgotovky/Ekologiya/Doctor_filosofii/RNP_Asistentcka_praktika_ecology.pdf), а в ОНП 2018 р. в матриці вже зазначено ПРО5, ПРО8, ПР10, ПР11, тобто відсутній ПРО9. ЕГ рекомендує усунути вказану невідповідність. З цього аналізу можна зробити висновок, що розробники курсів, як і рецензенти, не уважно поставилися до написання робочої програми. Втім, спираючись на добре розроблену нормативну базу, ЕГ робить висновок, що ОНП «Екологія» в цілому відповідає встановленим вимогам в контексті підкритерію 2.5.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

ОНП передбачає набуття здобувачами ВО соціальних навичок через ряд освітніх компонентів, що дозволяють отримати програмні компетентності, які можна віднести до soft skills. Так гарантом ОНП у звіті самооцінювання зазначено, що соціальні навички забезпечуються всіма освітніми компонентами ОНП. Однак ЕГ аналізуючи робочі програми ОК та ОНП 2018 р. встановила, певну розбіжність, щодо набуття ПРН. Так н-д у звіті самооцінювання зазначено, що соціальні навички забезпечуються ОК «Філософія науки та інновацій», а саме ПРО5 «Самостійно розробляти інноваційні комплексні наукові проекти в галузі екології, охорони довкілля та оптимізації природокористування» та ПР11 «Виявляти лідерські якості, відповідальність та повну автономність під час реалізації комплексних наукових проектів». Однак в робочій програмі ОК «Філософія науки та інновацій» за посиланням (https://biology.univ.kiev.ua/images/stories/Napryamy_pidgotovky/Ekologiya/Doctor_filosofii/o2_Phylosophy_Nauky_I_pnovatsii.pdf) ПР11 не зазначений, а в робочій програмі даної ОК, яка прикріплена до звіту самооцінювання вказані взагалі інші ПРН, які здобудуть аспіранти після вивчення даної ОК, ніж у ОНП 2018 р. Також слід зазначити, що у систему була завантажена робоча програма «Академічне письмо англійською мовою» для спеціальності 091 Біологія з ОНП «Біологія», а не спеціальності 101 Екологія ОНП «Екологія». Хоча на сайті ННЦ «Інститут біології та медицини» у розділі «ОНП, навчальний план, робочі програми «Екологія» (<https://biology.univ.kiev.ua/students-postgraduates/postgraduates/onp-navchalnyi-plan-robochi-prohramy-ekolohiya.html>) можна ознайомитись з даною робочою програмою ОК для спеціальності 101 Екологія ОНП «Екологія». ЕГ рекомендує більш відповідально відноситись до завантаження робочих програм дисциплін відповідної ОНП.

7. Зміст освітньої програми урахує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Професійний стандарт відсутній

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Загальне навантаження за ОНП 101 «Екологія» становить 40 кредитів ЄКТС (1200 год.); з яких 30 кредитів – освітня складова та 10 кредитів – асистентська педагогічна практика. Загальне аудиторне навантаження складає 180 годин (15% від загального), самостійна робота – 720 год (60%), асистентська педагогічна практика – 300 год (25%). Результативність самостійної роботи аспірантів оцінюється при проміжному та підсумковому контролі. На підставі результатів інтерв'ювання здобувачів освіти та аналізу змісту ОК ЕГ встановила, що обсяг ОНП і окремих ОК є відповідним та достатнім для досягнення її цілей та ПРН та не перевищує нормативи. Під час відеоконференції із НПП експертною групою встановлено, що питання співвідношення обсягу освітніх компонентів та навчального навантаження здобувачів ВО постійно обговорюються робочою групою ОНП. Здобувачі освіти мають широкі можливості вільного планування самостійної роботи.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми

здобуття освіти.

Підготовка здобувачів вищої освіти за дуальною формою за даною ОНП не передбачена.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

Експертна група відзначає такі сильні сторони й позитивні практики ОНП “Екологія” у контексті відповідності Критерію 2: - обсяг ОНП та її окремих освітніх компонент відповідає чинним вимогам законодавства щодо навчального навантаження; - зміст ОНП має чітку структуру; освітні компоненти, які входять до ОНП, складають логічну взаємопов’язану систему і в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей ОНП та програмних результатів навчання; - ОНП передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок, що відповідають заявленим цілям, - структура ОНП в цілому передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, хоча і за блоковим принципом; - здобувачі PhD отримують практичну підготовку за рахунок практик в наукових установах України з питань екології, а також ряду установ, що виконують роль баз практики, відповідно підписаним угодам.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

До слабких сторін цієї ОНП можна віднести виявлену проблему у профілі програми за 2018 рік, де ПРО7 забезпечувався виключно вибірконими компонентами; не відповідність робочих програм дисциплін на сайті ЗВО з робочими програмами, які завантажені у систему Національного агентства. Експертна група рекомендує: – розробити матриці відповідності компетентностей та ПРН за ОНП 2016 р. та ОНП 2018р; – скорегувати інформацію у ОНП, НП та сайті ЗВО; – усунути невідповідність в ОНП та робочих програмах дисциплін.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

Загалом простежується відповідність критерію встановленим вимогам, а запланована траєкторія вдосконалення є досяжною та адекватною, виявлені недоліки не є суттєвими.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Загальні вимоги щодо прийому до аспірантури у Київський національний університет імені Тараса Шевченка приведені у документі “ПРАВИЛА ПРИЙОМУ до аспірантури/ад’юнктури для здобуття ступеня доктора філософії в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка у 2020 році” (http://asp.univ.kiev.ua/doc/VSTUP_2020/Aspirantura_2020.pdf). Усі документи доступні на сайті, загальні умови є чітко визначеними та прозорими для розуміння, чітко описано отримання бонусних балів виходячи з попередніх здобутків абітурієнта. Програма вступного випробування для вступу на навчання на III (освітньо-науковий) рівень вищої освіти для здобуття освітньо-наукового ступеня доктор філософії за спеціальністю 101 "екологія"

(https://biology.univ.kiev.ua/images/stories/Napryamy_pidgotovky/Ekologiya/Doctor_filosofii/Programa_Vstupnogo_Ispytu_Ecology.pdf) та Програма додаткового випробування для вступу на навчання на III (освітньо-науковий) рівень вищої освіти для здобуття освітньо-наукового ступеня доктор філософії за спеціальністю 101 "екологія" (https://biology.univ.kiev.ua/images/stories/Napryamy_pidgotovky/Ekologiya/Doctor_filosofii/Programa_Dodatkovogo_Ispytu_Ecology.pdf) є чітко окресленими, доступними на сайті Навчально Наукового центру “Інститут Біології та Медицини”. З результатів бесід із викладацьким складом та здобувачами PhD встановлено, що ОНП є орієнтованою на випускників магістратури ЗВО, які мають попередній бекграунд у науковому середовищі та мають чітко окреслену тему для майбутньої аспірантської роботи.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Загальні правила потребують від абітурієнта проходження іспитів з фахової дисципліни, дослідницької пропозиції та іноземної мови. Зразок оформлення дослідницької пропозиції https://biology.univ.kiev.ua/images/stories/Aspirats_Courses/Doslidnitska_propozitsiya.pdf є зрозумілими та доступним на сайті ННЦ "Інститут біології та медицини". Програми вступу щодо фахової дисципліни https://biology.univ.kiev.ua/images/stories/Napryamy_pidgotovky/Ekologiya/Doctor_filosofii/Programa_Vstupnogo_Ispytu_Ecology.pdf оновлюються щорічно (зважаючи на поточну редакцію) та є прозорими і доступними на цьому ж сайті. Програма фахового вступного іспиту відображає особливості ОНП і за змістом відповідає предметній області спеціальності 101 «Екологія», про що чітко вказано у вступі на ОНП. Також є можливість отримати нарахування додаткових балів за навчальні/наукові досягнення для вступників до аспірантури згідно додатку 3 до правил прийому (http://asp.univ.kiev.ua/doc/VSTUP_2020/Aspirantura_2020.pdf). У ході опитуванні аспірантів, була отримана стверджувальна відповідь про використання даної можливості. Можливе зарахування іспиту з іноземної мови на базі сертифікатів рівня B2. Документи є у вільному доступі та прозорі для розуміння.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

У ЗВО існують положення про переведення аспірантів з інших навчальних закладів (<http://vstup.univ.kiev.ua/userfiles/files/instruction.pdf>), також враховані інтереси здобувачів з тимчасово окупованих територій (http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Nakaz_atestaciya_PK_2016.jpg). На підставі бесід з викладацьким складом та здобувачами PhD встановлено, що для останніх існують можливості для освітньої мобільності, є допоміжні платформи для пошуку таких курсів та перелік ЗВО з інформацією про партнерські програми. Зважаючи на бесіди з працівниками Центру міжнародної мобільності ЗВО встановлено, що аспірант-випускник та аспірант 4-го курсу навчання отримували пропозиції щодо міжнародної мобільності, але їх не використовували. На момент роботи ЕГ не було прецедентів з перезарахування здобувачам освіти кредитів, отриманих під час академічної мобільності. Здобувачі освіти зі своїми правами на перезарахування кредитів ознайомлені, але наразі не використовували дані можливості.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

У ЗВО не прийнята процедура та документації про визнання результатів, здобутих у неформальній та інформальній освіті. Прецедентів щодо отримання додаткових балів та перезарахування не було.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

Правила прийому є прозорими та зрозумілими для абітурієнта, усі документи є відкритими та доступними для перегляду. Загальні критерії, дати та умови вступу чітко окреслені для здобувачів PhD і не містять дискримінаційних та лімітуючих положень. Існують документи, що регулюють прийняття результатів освітньої мобільності. Якісний відбір аспірантів заснований на додаткових балах, виходячи з попередніх результатів освітнього процесу та участі у конкурсах, олімпіадах, конференціях тощо. Такий відбір спонукає здобувачів нижчих рівнів приймати участь у зазначених вище видах діяльності.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Низька участь у міжнародному обміні досвідом для здобувачів PhD при наявності такої мобільності. Рекомендація: науковим керівникам посилити інформування, щодо необхідності участі здобувачів PhD в академічній мобільності. Відсутня документація щодо можливого перезарахування кредитів, базуючись на неформальній освіті та розробка відповідних положень і документації. Базуючись на зустрічах з аспірантами першого курсу робимо висновок що вони покладають великі надії у пошуку майбутнього місця працевлаштування на загальний рейтинг Університету імені Тараса Шевченка.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

Програма в цілому відповідає вимогам критерію. Найвні недоліки не є критичними чи такими, які не можуть бути виправлені ЗВО без додаткового контролю.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Методи і форми навчання та викладання сприяють досягненню заявлених в ОНП цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи. За ОНП застосовується як традиційна система методів і прийомів навчання: конкретні форми чого зазначені у РП навчальних дисциплін (<https://biology.univ.kiev.ua/students-postgraduates/postgraduates/onp-navchalnyi-plan-roboci-programy-ekolohiya.html>), так і інноваційні інтерактивні методики, зокрема система on-line навчання на базі програмного забезпечення ZOOM та через систему електронного навчання на базі платформи KNUOnline, які в цілому забезпечують досягнення визначених ОНП програмних результатів навчання. ОНП є студентоцентрованою та передбачає можливість формування індивідуальних освітніх траєкторій пошукачів PhD, застосування методів активного навчання, розширення автономії здобувачів вищої освіти, а також рефлексивний підхід до процесів навчання й викладання як з боку здобувачів вищої освіти, так і викладачів. Зокрема задоволеність формами, методами навчання і викладання підтверджена за результатами проведеного у січні-лютому 2020 року анонімного он-лайн анкетування здобувачів третього освітньо-наукового рівня вищої освіти у ЗВО (https://biology.univ.kiev.ua/images/stories/Napryamy_pidgotovky/Ekologiya/Doctor_filosofii/Zvit_anketuvannya_ecology.docx), результатами анкетування здобувачів PhD за ОНП «Екологія» (https://biology.univ.kiev.ua/images/stories/Napryamy_pidgotovky/Ekologiya/Doctor_filosofii/Zvit_anketa_ecology.docx) та відгуками окремих пошукачів PhD за ОНП «Екологія» (Л. Хохлової – надано під час акредитації). Принципи академічної свободи забезпечуються сформованим простором, в якому НПП надається можливість творчо наповнювати зміст дисциплін, вносити зміни в робочі програми, обирати методи навчання задля ефективного засвоєння знань, проводити заняття із застосуванням сучасних технологій, самостійно обирати форму вивчення окремих тем. Під час зустрічі з пошукачами PhD підтверджено їхнє право вільно обирати форму навчання, теми дисертаційної роботи, права на академічну мобільність, на вибір певних компонентів ОНП.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Здобувачі PhD мають вільний доступ до освітніх компонентів, які містять інформацію про цілі, зміст, результати навчання, методи викладання, навчання та оцінювання у межах окремої навчальної дисципліни - через сайт ННЦ «Інститут біології і медицини» (<https://biology.univ.kiev.ua/students-postgraduates/postgraduates/onp-navchalnyi-plan-roboci-programy-ekolohiya.html>), де розміщено навчальний план, робочі програми обов'язкових та вибіркових навчальних дисциплін та програма комплексного іспиту. Під час зустрічі з пошукачами PhD з'ясовано, що відповідне інформування здобувачів здійснюється представниками деканату, викладачами та науковими керівниками під час загальних зборів, лекцій, консультацій. Також інформація є на сайті аспірантури і докторантури ЗВО (<http://asp.univ.kiev.ua/>). Опис цілей, змісту та очікуваних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання за окремим освітнім компонентом міститься у Робочій програмі навчальної дисципліни (http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Dod5_rob_prog.pdf), що оформлена відповідно до вимог Наказу ректора "Про запровадження в освітній та інформаційний процес форм опису освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми, структурних вимог до інформаційного пакету, форм робочої навчальної програми дисципліни" (http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Dod6_Instr_rob_prog.pdf). Оцінювання результатів навчання в Університеті здійснюється відповідно до п.7 Положення про організацію освітнього процесу (http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Poloz_org_osv_proc-2018.pdf)

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Поєднання навчання і досліджень під час освітнього процесу реалізується за принципами поєднання науково-дослідної роботи і освітнього процесу згідно «Положення про організацію освітнього процесу»

(http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Poloz_org_osv_proc-2018.pdf) та головних завдань ЗВО згідно Статуту (<http://www.univ.kiev.ua/pdfs/statut/statut-22-02-17.pdf>). Під час зустрічі з представниками науково-дослідною частиною ЗВО з'ясовано, що при реалізації ОНП НПП кафедри екології і зоології, окрім навчально-педагогічного навантаження і методичної роботи, проводять науково-дослідницьку діяльність, до якої залучаються студенти та аспіранти (проф. Лукашов Д.В.). Для забезпечення поєднання навчання і досліджень освітні компоненти ОНП та їх зміст оновлено у 2018 р. відповідно до нових редакцій проекту Стандарту вищої освіти та рекомендацій стейкхолдерів з провідних наукових установ України. За освітньою компонентою 04 «Екологічні студії (наукові семінари за темами наукових досліджень)» здійснюється обговорення і презентації результатів наукових досліджень аспірантів. Наукову складову відображено в індивідуальному плані підготовки аспіранта. Контроль за виконанням індивідуального плану роботи аспіранта здійснюють профільні кафедри шляхом атестації. Термін навчання за ОНП складає 4 роки, з яких перші 3 відводяться для проведення наукових досліджень та засвоєння освітніх компонентів, а останній рік – для верифікації отриманих результатів, написання та захисту дисертаційної роботи. Результати дисертаційних досліджень аспірантів висвітлюються на вітчизняних наукових конференціях та на окремих міжнародних наукових конференціях. На кафедрі екології та зоології існує науковий журнал «Український антарктичний журнал (Ukrainian Antarctic Journal)», який входить до Переліку наукових журналів України категорії Б (КНУ імені Тараса Шевченка, разом з ДУ «Національний антарктичний науковий центр» та іншими ЗВО, є співорганізатором журналу), в ЗВО – Вісник КНУ імені Тараса Шевченка – в яких НПП і здобувачі PhD можуть публікувати результати наукових досліджень.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Згідно Положення про освітній процес (http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Poloz_org_osv_proc-2018.pdf), моніторинг та періодичний перегляд освітніх програм є елементом системи внутрішнього забезпечення якості освітнього процесу в Університеті. Перегляд змісту освітніх компонентів відбувається не рідше одного раз на три роки, що регламентується додатком 5 Наказу ректора від 11.08.2017 р. за №729-32 (http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Nakaz_Form_Doc-729-32_11-08-2017.pdf). Останній перегляд освітніх компонентів відбувся у 2018 р. під час оновлення ОНП. Під час зустрічі з гарантом ОНП, з академічним персоналом з'ясовано, що науково-педагогічні працівники, які забезпечують ОНП, постійно оновлюють зміст освітніх компонент на основі наукових досягнень і сучасних практик у галузі екології, охорони навколишнього середовища та збалансовано природокористування. Під час зустрічі зі стейкхолдерами, з їх відповідей, підтверджено їхню участь в оновленні освітніх компонент даної ОНП та внесенні ними у поточному режимі рекомендацій відносно коригування змісту освітніх компонентів на основі наукових досягнень і сучасних практик у галузі екології, охорони навколишнього середовища та збалансованого природокористування.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Освітньо-наукова діяльність за ОНП відбувається у контексті розвитку міжнародних зв'язків ЗВО у галузі екології, охорони навколишнього середовища та збалансованого природокористування. Під час зустрічі з директором ННЦ «Інститут біології і медицини» проф. Остапченко Л.І. з'ясована наявність міжнародних зв'язків з ЗВО і науковими установами світу, однак в рамках даної ОНП – таких зв'язків небагато. Під час зустрічі з директором Наукової бібліотеки ім. М.Максимовича проф. Сербінін О.О. з'ясовано, що учасники освітнього процесу мають можливість користуватися міжнародними інформаційними ресурсами та базами даних (SCOPUS <http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/onlinedb/scopus.php3>, Web of Science <http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/onlinedb/webofscience.php3>, платформа Springer Nature <http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/onlinedb/springer.php3>, система BioOne, <http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/onlinedb/bioone.php3>). Під час зустрічі з аспірантами підтверджено використання останніми цієї можливості при виконанні дисертаційного дослідження. Відділ міжнародного співробітництва (<http://www.umz.univ.kiev.ua/index.php/ua/>) та Відділ академічної мобільності (<http://mobility.univ.kiev.ua/?lang=uk>) координують процеси інтернаціоналізації діяльності та поширюють інформацію про можливості мобільності. Стратегічний план розвитку КНУ (<http://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/Development-strategic-plan.pdf>) передбачає вдосконалення і поглиблення інтеграції в міжнародний освітній простір (пп. I, 5, 3, III).

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

До сильних сторін слід віднести: 1) наявність стейкхолдерів з провідних наукових установ України та численних договорів про наукову і творчу співпрацю, укладених ННЦ «Інститут біології і медицини» (з Інститутом гідробіології НАН України, Інститутом ботаніки імені М.Г.Холодного НАН України, Інститутом зоології імені І.М.Шмальгаузена НАН України, Інститутом рибного господарства НААН України, НПП «Верховинський» Міністерства екології та природних ресурсів України, НПП «Кармелюкове Поділля», НПП «Синевир», НПП «Черемоський», Ужанським національним парком, Шацьким НПП, ГС «Професійна асоціація екологів України»); 2) участь керівників наукових

робіт аспірантів у природоохоронних проектах, зокрема науково-дослідну співпрацю кафедри екології і зоології з Національними природними парками; 3) участь керівників наукових робіт аспірантів в експертній діяльності з проведення еколого-токсикологічної оцінки та залучення аспірантів до цих робіт; 4) наявність на кафедрі (КНУ імені Тараса Шевченка, разом з ДУ «Національний антарктичний науковий центр» та іншими ВНЗ, є співорганізатором) наукового журналу «Український антарктичний журнал (Ukrainian Antarctic Journal)» та наукового журналу «Вісник КНУ імені Тараса Шевченка», які входять за спеціальністю 101-Екологія до Переліку наукових журналів України категорії Б.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Рекомендації: поглибити інтеграцію структурних підрозділів, на базі яких виконується ОНП «Екологія», у міжнародний освітній простір у сфері екології, охорони навколишнього середовища та збалансованого природокористування; розширити залучення аспірантів до науково-дослідних проектів, які виконуються на кафедрі екології і зоології; підвищити рівень апробації наукових досліджень аспірантів на міжнародних конференціях.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

Форми і методи навчання та викладання відповідають заявленим цілям. Здобувачі вищої освіти повною мірою поінформовані про освітній процес, надавана інформація є зрозумілою, доступною та вчасною. Кафедра екології і зоології постійно оновлює зміст освітніх компонентів, враховуючи найновіші досягнення та сучасні світові практики в галузі екології, охорони довкілля і збалансованого природокористування. До процесу оновлення залучаються стейкхолдери з провідних наукових установ України. Реалізована практика співпраці з науковими установами України в галузі екології, охорони навколишнього середовища і збалансованого природокористування. Загалом Критерій 4 відповідає рівню В.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів освіти у межах освітніх компонентів ОНП є чіткими, зрозумілими та надають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання, які оприлюднюються заздалегідь. Процедура проведення контрольних заходів регулюється Положенням про організацію освітнього процесу (http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Poloz_org_osv_proc-2018.pdf) та Положенням про порядок оцінювання знань студентів при кредитно-модульній системі організації навчального процесу (<http://nmc.univ.kiev.ua/docs/POLOJENNIA-2010-1.doc>). Розподіл видів контрольних заходів за окремими освітніми компонентами регламентує опис ОНП та початковий план. Процедуру проведення контрольних заходів та критерії оцінювання зазначено у п. 5-7 кожної РП. Вид підсумкової атестації наведено в ОНП: комплексний підсумковий іспит за спеціальністю 101 «Екологія» відповідно до навчального плану підготовки здобувачів PhD за цією спеціальністю та прилюдний захист дисертаційної роботи. Порядок доступу до документів, які регламентують контрольні заходи, доводиться до відома аспірантів на початку навчання за ОНП, на першому занятті за кожним освітнім компонентом, під час консультацій з викладачами та науковим керівником. Програму комплексного іспиту при атестації здобувачів освіти за третім (PhD) рівнем оприлюднено на сайті ННЦ «Інститут біології і медицини» (<https://biology.univ.kiev.ua/students-postgraduates/postgraduates/onp-navchalnyi-plan-robochi-prohramy-ekolohiya.html/>). Підсумкова атестація дозволяє встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для освітньої програми в цілому: комплексний іспит дозволяє оцінити рівень теоретичної фахової підготовки за спеціальністю 101-Екологія, прилюдний захист результатів науково-дослідної роботи у вигляді дисертації дозволяє оцінити рівень науково-дослідницької підготовки та здатність здобувача розв'язувати комплексні проблеми в сфері екології, охорони навколишнього середовища та збалансованого природокористування.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Стандарт вищої освіти вищої освіти третього освітньо-наукового рівня за спеціальністю 101 Екологія відсутній. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають проекту Стандарту вищої освіти третього освітньо-наукового рівня за спеціальністю 101–Екологія (одним з розробників якого є зав. кафедри екології і зоології, проф. Лукашов Д.В.): підсумкова атестація передбачає обов'язкову складову - встановлення відповідності рівня науково-дослідницької підготовки вимогам, що висуваються до доктора філософії шляхом атестації здобувачів у формі публічного захисту дисертаційної роботи. Дисертаційна робота виконується відповідно до Вимог до оформлення дисертації (наказ МОН України від 12.01.2017 № 40). Додатково ОНП передбачає оцінювання рівня теоретичної та практичної фахової підготовки у формі комплексного підсумкового іспиту за спеціальністю 101-Екологія відповідно до індивідуального плану підготовки. Програма комплексного іспиту містить обов'язковий і варіативний модулі. Обов'язковий модуль охоплює теоретичні та методологічні аспекти сучасної екології, оволодіння методологією та методикою екологічних досліджень, а варіативний модуль стосується наукових і практичних аспектів відповідно до напрямку дисертаційної роботи.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Чіткість та зрозумілість форм контрольних заходів та критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти забезпечуються: ґрунтовним підходом кафедри до їх планування і формулювання та роз'яснювальною роботою з пошукачами PhD під час викладання відповідних навчальних дисциплін. Види контрольних заходів та критерії їх оцінювання регламентуються Положенням про організацію освітнього процесу та Положенням про порядок оцінювання знань студентів при кредитно-модульній системі організації навчального процесу (<http://nmc.univ.kiev.ua/docs/POLOJENNIA-2010-1.doc>). Пошукач PhD самостійно може ознайомитися з інформацією про форми контрольних заходів та критерії оцінювання до початку вивчення дисциплін, яка розміщена на електронних ресурсах ННЦ «Інститут біології і медицини» (навчальний план, розклад занять, робочі програми навчальних дисциплін). Крім того в робочих програмах навчальних дисциплін зазначено програмні результати навчання, які повинні бути досягнуті при вивченні відповідної дисципліни, а також системи контрольних заходів з перевірки рівня їх досягнення. Відповідно до цих документів визначаються максимальні та мінімальні бали з кожного контрольного заходу. У розділі 5 кожної робочої програми наведено результати навчання за освітнім компонентом та їх відсоток у підсумковому оцінюванні, у розділі 6 - співвідношення результатів навчання за освітнім компонентом, у розділі 7 - схему оцінювання. Об'єктивність екзаменаторів забезпечується: рівними умовами для всіх пошукачів PhD (тривалість контрольного заходу, його зміст та кількість завдань, механізм підрахунку результатів оцінювання, доведення поточних результатів до початку контрольного заходу), відкритістю інформації про ці умови, єдиними критеріями оцінювання, застосуванням комп'ютерного тестування. Об'єктивність екзаменаторів та процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів регулюються процедурами, встановленими Положенням про організацію освітнього процесу (<http://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/Organization-of-the-educational-process.pdf>), Положенням про забезпечення якості освіти та освітнього процесу (<http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Polojennya%20QAS%202019.pdf>), базуються на засадах, висвітлених в Статуті ЗВО (<http://www.univ.kiev.ua/pdfs/statut/statut-22-02-17.pdf>), Етичному кодексі університетської спільноти (<http://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/ethical-code/Ethical-code-oftheuniversity-community.pdf>). Об'єктивність екзаменаторів і відсутність скарг аспірантів підтверджена періодичним анонімним анкетуванням останніх. Випадків оскарження результатів контрольних заходів та атестації здобувачів за час реалізації ОНП, а також конфлікту інтересів виявлено не було. Органи студентського самоврядування постійно залучаються до публічних заходів, на яких обговорюються проблемні питання. Ці процедури сприяють усуненню конфліктних ситуацій.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності закріплені у Положенні про організацію освітнього процесу у (http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Poloz_org_osv_proc-2018.pdf). ЗВО популяризує академічну доброчесність через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості та використовує відповідні технологічні рішення, як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності. У ЗВО функціонує Постійна комісія Вченої ради (<http://senate.univ.kiev.ua/?p=1073>) з питань етики, яка вирішує питання забезпечення дотримання принципів академічної доброчесності та своєчасного реагування на їх порушення відповідно до норм Етичного кодексу університетської спільноти (<http://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/ethical-code/Ethical-code-of-the-university-community.pdf>) та Положення про виявлення та запобігання академічному плагіату (http://asp.univ.kiev.ua/doc/NP_Baza_univ/Regulat_plagiary_2020.pdf). До реалізації принципів академічної доброчесності пошукачів PhD спонукають вже на етапі вступу до аспірантури, коли вступник представляє власну дослідницьку пропозицію з елементами наукової новизни. Для популяризації академічної доброчесності до змісту Науково-організаційного модулю (http://asp.univ.kiev.ua/doc/T_Modul/N_O_Modul.pdf) обов'язкової дисципліни «Філософія науки та інновацій» включено питання етики в науці. Для популяризації академічної доброчесності серед здобувачів проводиться консультування про організацію освітнього процесу та контроль вимог до написання

наукових робіт із наголошенням на принципах самостійності, коректного використання інформації з інших джерел та уникання плагіату. Основним засобом популяризації є особистий приклад наукового керівника під час підготовки до публікації спільних з аспірантом наукових творів. Оприлюднення результатів досліджень на наукових семінарах кафедри/Інституту, всеукраїнських та міжнародних конференціях, публікація у рецензованих наукових виданнях мотивує здобувачів освіти дотримуватися норм академічної доброчесності. Рада молодих вчених Університету залучена до популяризації академічної доброчесності серед аспірантів (пп. 2.1., 2.2.2., 2.2.5 Положення про Раду молодих вчених (<http://rmn.knu.ua/regulations-rmn/>), а також шляхом проведення конкурсів наукових робіт (<http://rmn.knu.ua/napryamki-roboti-rmv/nashi-proekti/>), тренінгів та семінарів. Здобувачі ВО завчасно ознайомлюються із технічними засобами контролю за дотриманням правил академічної доброчесності, та наслідками їх порушення. Процедури та технологічні рішення для протидії порушенням академічної доброчесності на ОНП: використання індивідуальних завдань для студентів, затверджених бланків для відповідей, комп'ютерних технологій для проведення оцінювання; незалежна експертиза науково-методичних розробок Науково-методичною комісією НМЦ «Інститут біології і медицини» та Науково-методичною радою ЗВО, оприлюднення результатів наукової та науково-методичної діяльності учасників освітнього процесу.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Сильною стороною слід вважати наявність дієвого механізму проведення контрольних заходів та оцінювання здобувачів вищої освіти із дотриманням принципів академічної доброчесності. До позитивних практик відносяться: 1) обов'язковість підготовки вступником в аспірантуру дослідницької пропозиції з елементами наукової новизни; 2) уведення питання етики в науці до змісту обов'язкової дисципліни «Філософія науки та інновацій» Науково-організаційного модулю ОНП; 3) проведення щорічних анонімних анкетувань аспірантів; 4) функціонування Постійної комісії Вченої ради з питань етики, яка вирішує питання забезпечення дотримання принципів академічної доброчесності та своєчасного реагування на їх порушення відповідно до норм Етичного кодексу університетської спільноти.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

Відсутні.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

Контрольні заходи та критерії їх оцінювання чіткі та зрозумілі, валідні та доводяться заздалегідь. Скарги на процедурні аспекти проведення контрольних заходів відсутні. Усі наукові роботи і наукові тексти проходять перевірку на ознаки плагіату. Принципи академічної доброчесності діють. Загалом Критерій 5 відповідає рівню А.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Відповідність кваліфікації та рівня підготовки викладачів тим дисциплінам, які вони викладають, підтверджуються у відомостях про самооцінювання (невідповідності щодо викладачів дисципліни «Філософія науки та інновацій» усунуто під час акредитації), а дисципліни, в свою чергу, чітко співвідносяться з відповідними програмними результатами навчання (певні неточності щодо дисципліни «Новітні тренди в сучасній екології» усунуто під час акредитації). Науково-педагогічні працівники мають публікації у наукових виданнях, тематика яких пов'язана із дисциплінами, які вони викладають, навчальні посібники та методичні рекомендації до цих дисциплін.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Проведення конкурсного відбору у ЗВО проводиться відповідно до чинного законодавства. Конкурсний відбір проводиться на засадах відкритості, гласності, законності, рівності прав членів конкурсної комісії, колегіальності, незалежності, обґрунтованості та об'єктивності прийняття рішень, а також неупередженого ставлення до кандидатів. «Порядок проведення конкурсного відбору на посади науково-педагогічних працівників» (<http://senate.univ.kiev.ua/?p=184>) регламентує процедуру конкурсного добору викладачів та укладання з ними контрактів. Перелік необхідних документів (<http://senate.univ.kiev.ua/?p=64>) включає список наукових та навчально-методичних праць, документальне підтвердження відповідності наукового ступеня, вченого звання за профілем кафедри, високого рівня професіоналізму та спроможності забезпечити викладання відповідно до цілей ОНП (звіт про результати роботи та виконання умов попереднього контракту, рецензія на відкриту лекцію, наукова доповідь на вченій раді ННЦ «Інститут біології і медицини» (для професорів), обговорення/витяги протоколів засідання кафедри, НМК, вченої ради). Враховуються результати підвищення кваліфікації, стажування, підтвердження володіння англійською мовою, науковий рейтинг викладача (<http://science.univ.kiev.ua/research/analytics/raitingfaculty.php>) у ЗВО за кількістю та якістю публікацій, внесених до наукометричних баз Scopus та Web of Scienc. Конкурс оголошується наказом Ректора, терміни та умови його проведення публікуються в газеті «Освіта» та на сайті ЗВО (<http://senate.univ.kiev.ua/?cat=9>) Прозорість проведення конкурсного відбору забезпечується чіткою формалізацією вимог до претендентів та регламентацією самого процесу, що супроводжується публікацією відповідної інформації на сайті університету та, у визначених випадках, у друкованих засобах масової інформації. Під час зустрічі з директором ННЦ «Інститут біології і медицини» Остапченко Л.І. з'ясовано, що для підвищення ефективності навчання в аспірантурі перевагу при конкурсному відборі керівників наукових робіт пошукачів PhD за ОНП «Екологія» віддають докторам наук, професорам (а не кандидатам наук, доцентам),

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

При зустрічі з роботодавцями з числа стейкхолдерів з'ясовано, що роботодавці залучено до освітнього процесу при затвердженні/перезатвердженні ОНП, при затвердженні/перезатвердженні робочих програм навчальних дисциплін і практик. Ті роботодавці, на базі установ яких аспірант проводив наукові дослідження, мають можливість оцінити якість підготовки аспіранта та рівень його наукових досліджень (підтверджено на прикладі наукових досліджень випускника ОНП «Екологія» Борисенка М.М., який проводив дослідження на базі Канівського природного заповідника).

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

Зовнішніх професіоналів-практиків за час дії ОНП до аудиторних занять не залучено. При цьому наукові керівники аспірантів паралельно виступають експертами і здійснюють експертну діяльність в галузі екології, охорони довкілля та збалансованого природокористування на договірних підставах з ТОВ «Компанія «ІМЕКС АГРО», ТОВ «ЕКІПРОД», ПрАТ «Виробниче об'єднання "КОНТИ», ТОВ «Підприємництво Втілення і Застосування Біотехнології та Інженерії Генетичної БІО-ГЕН», ДУ «Львівська обласна фітосанітарна лабораторія», тому виступають професіоналами-практиками, експертами галузі, які залучено до аудиторних занять. Під час проведення наукових досліджень аспіранти підтримують зв'язок та використовують, як бази для проведення наукових досліджень, установи майбутніх роботодавців (Борисенко М.М. - Канівський природний заповідник; Хохлова Л.К. - Херсонське обласне управління водних ресурсів), і отримують певні компетентності безпосередньо на робочому місці.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

ЗВО сприяє професійному розвитку викладачів: НПП зобов'язані не рідше одного разу за п'ять років пройти підвищення професійного рівня шляхом проходження стажувань або курсів підвищення кваліфікації. Програма підвищення кваліфікації викладачів розробляється індивідуально для кожного викладача (Положення про організацію та проведення підвищення кваліфікації). Організацію, планування та контроль за підвищенням кваліфікації НПП покладено на Центр підвищення кваліфікації Інститут післядипломної освіти. ЗВО встановлює в контрактах завдання щодо професійного зростання працівника. Стимулом професійного розвитку є періодичні оцінювання (у тому числі здобувачами освіти) професійної компетентності шляхом проведення Моніторингу ефективності роботи наукових керівників (http://asp.univ.kiev.ua/doc/Analitika/2018/2018_Monitoring_2005_2017.pdf, результати Моніторингу за 2018-19 рр. – представлено при зустрічі проректором з наукової роботи ЗВО Жилінською О.І.); заохочує наукову та/або інноваційну діяльність (включаючи матеріальне заохочення). НПП мають можливість професійного розвитку за рахунок реалізації права на академічну мобільність (терміном до одного року збереження основного місця роботи). Зокрема, д.б.н., доц. Трохимець В.М. у 2020 р. взяв участь у складі 25-ї Української антарктичної експедиції. Професійний рівень підвищують шляхом участі у конкурсах науково-дослідних робіт. Зокрема Лукашов Д.В. є

науковим керівником прикладної НДР «Моніторинг екосистем Канівського природного заповідника («Літопис природи») та рідкісного біорізноманіття об'єктів Смарагдової мережі» (2018-1020 рр.), що фінансується за кошти держбюджету України (№ д.р. 0118U000245).

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

Система заходів стимулювання розвитку викладацької майстерності НПП передбачає матеріальні та моральні заохочення і регламентується його нормативно-правовою базою. Під час зустрічі з менеджментом ЗВО проректор з наукової роботи Жилінська О.І. вказала на дієвість системи заохочення науково-педагогічних працівників за досягнення в освітньо-науковій діяльності, яка функціонує у ЗВО. Ця система передбачає як матеріальне (Положення про стимулювання співробітників Київського національного університету імені Тараса Шевченка за результатами наукової діяльності», Постійно діюча комісія з матеріального заохочення, стипендії молодим вченим – представлено в електронному вигляді в ході акредитації ОНП), так і нематеріального характеру (сприяння науково-педагогічному кар'єрному зростанню (вступ до докторантури, публікація результатів наукових досліджень та навчально-методичних праць, здобуття наукових ступенів та вчених звань, участь у міжнародних наукових заходах, проведення міжнародних фахових наукових заходів на базі ЗВО, стажування). З метою стимулювання розвитку викладацької майстерності в університеті проводяться конкурси на звання «Кращий викладач року» серед науково-педагогічних працівників ННЦ «Інститут біології і медицини» та ЗВО; щорічне підведення підсумків з науково-дослідної діяльності ННЦ «Інститут біології і медицини». Заохочення НПП передбачає також їх висунення на державні нагороди центральних і місцевих органів виконавчої влади, адміністрації університету. Також Науково-методична комісія ННЦ «Інститут біології і медицини», до складу якої також входять представники здобувачів, на своїх засіданнях розглядає заходи щодо стимулювання викладацької майстерності НПП.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

До сильних сторін можна віднести керівництво науковими роботами здобувачів PhD професіоналами у сфері екології, професорами, докторами наук; наявність високоорганізованої, відкритої і прозорої системи конкурсного набору НПП і наукових керівників дисертаційних робіт здобувачів PhD; дієвої системи заохочення НПП і наукових керівників дисертаційних робіт здобувачів PhD за досягнення в освітньо-науковій діяльності через систему матеріального і нематеріального заохочення; тісний зв'язок з професіоналами з наукових установ України в галузі екології. До позитивних практик можна віднести проведення «Моніторингу ефективності роботи наукових керівників», конкурсу на звання «Кращий викладач року» серед НПП ННЦ «Інститут біології і медицини» і ЗВО.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

Слабкими сторонами є: мала кількість здобувачів PhD, які навчаються за цією ОНП. При цьому гарант ОНП, маючи численну кількість наукових публікацій, не здійснює наукового керівництва здобувачами PhD – можливо, це є однією з причин малого набору здобувачів третього рівня вищої освіти на цій ОНП. Рекомендації: при оновленні змісту освітніх компонент та ОНП систематично запрошувати стейкхолдерів з числа роботодавців, професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців; більш ретельно підбирати НПП для викладання нефахових дисциплін з блоку обов'язкових компонентів ОНП.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

Встановлено, що академічна та професійна кваліфікація викладачів відповідає цілям та програмним результатам навчання. Процедура конкурсного добору є прозорою, зрозумілою, відповідає чинному законодавству та здійснюється з урахуванням рівня професіоналізму та спроможності забезпечити викладання відповідно цілей ОНП. До освітнього процесу залучаються роботодавці з наукових установ України в галузі екології на стадії обговорення/перезатвердження освітніх компонент та ОНП в цілому, обговорення наукових досягнень аспіранта. Кафедра екології і зоології має тісні зв'язки з провідними науковими установами України в галузі екології, охорони довкілля і збалансованого природокористування, що додатково дозволяє організувати стажування науково-педагогічних кадрів. ЗВО всіляко стимулює професійний розвиток викладачів та підвищення її рівня викладання викладацької майстерності. Загалом Критерій 6 відповідає рівню В.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Під зустрічі ЕГ із директором Наукової бібліотеки ім. М.Максимовича проф. Сербіним О.О. встановлено що здобувачі мають доступ до наукової бібліотеки та можуть надавати запити за темами, які їх цікавлять, та отримувати виписки з необхідною для теми досліджень літературою безкоштовно (<http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/cont/contact.php3>). На момент експертизи бібліотечний фонд налічував понад 50000 тисяч найменувань та має постійно онлайн ресурс, що постійно оновлюється. Наразі на кафедрі, що забезпечує ОНП є 3 одиниці комп'ютерної техніки, серед якої доступна для аспірантів лише одна, в той же час як стверджує керівництво кафедри аспіранти мають постійний доступ до загально університетських комп'ютерних класів. Під час експертизи робітниками кафедри було продемонстровано науково-технічне обладнання кафедри. Рівень забезпечення обладнанням не викликає довіри через застарілий стан та неможливість оновлення (за свідченнями завідувача кафедри), хоча знаходиться у робочому стані (підтверджено під час он-лайн зустрічі). До забезпечення виконання ОНП входять Ботанічний сад, Канівський природний заповідник (дослідницька робота випускника М. М. Борисенка безпосередньо стосується наукової теми заповідника). Канівський природний заповідник також виступає роботодавцем для вище означеного аспіранта. У ЗВО видається науковий фаховий журнал «Вісник КНУ імені Тараса Шевченка», який входить до Переліку наукових журналів України категорії Б, в якому аспіранти можуть публікувати результати наукових досліджень на безоплатній основі (<http://univ.kiev.ua/ua/science/journals/bulletin-knu-biology>). Також на кафедрі екології та зоології існує науковий журнал «Український антарктичний журнал (Ukrainian Antarctic Journal)», який входить до Переліку наукових журналів України категорії Б (КНУ імені Тараса Шевченка є співорганізатором журналу). Публікації в інших виданнях здійснюються з повною або частковою оплатою для аспіранта (за свідченнями членів кафедри та аспірантів).

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

ЗВО забезпечує безоплатний доступ для всіх учасників освітнього процесу з реалізації ОНП до інфраструктури та інформаційних ресурсів, які заявлені у самоаналізі та звіті ЕГ. Усі навчальні корпуси та гуртожитки забезпечені доступом до інтернет мережі. Здобувачі можуть підвищити рівень мовної компетентності (Центр іноземних мов ЗВО (<http://langcenter.knu.ua/ru/422-2>) безкоштовно. Функціонує веб-сайт бібліотеки, електронний каталог, інституційний репозитарій, доступ до електронних видань наукометричної бази Scopus та Web of Science, учасники навчального процесу мають вільний доступ як до ресурсів бібліотеки, так і до репозитарію, наукометричних баз даних. За результатами опитування викладацького складу та аспірантів не було виявлено випадків, коли доступ для підтримання належної реалізації ОНП здійснювався б за платною схемою.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Освітнє середовище ЗВО загалом та кафедри екології та зоології, на якій реалізується ОНП, є безпечним для життя і здоров'я здобувачів вищої освіти та дає можливість задовольнити їх потреби та інтереси. Безпечність освітнього середовища забезпечена правилами та інструкціями з охорони праці та техніки безпеки під час роботи в аудиторіях, лабораторіях, комп'ютерних класах, гуртожитках тощо. ЗВО володіє мережею спортивно-оздоровчої інфраструктури (<http://sport.univ.kiev.ua/>). Під час роботи ЕГ встановлено, що на спецприміщеннях містяться попереджувальні знаки, доступ до лабораторій відповідає вимогам і здійснюється лише по 2 або більше персони (серед яких має бути присутній викладач або відповідальний за лабораторію працівник). На базі ННЦ "Інститут біології та медицини" створено студентську клініку, що під час пандемії надавала ургентну допомогу хворим. Зустріч зі здобувачами вищої освіти не виявила випадків незадоволеності освітнім середовищем та інфраструктурою в цілому.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Принципи внутрішньої та зовнішньої комунікації всіх учасників освітнього процесу визначає окремий структурний підрозділ ЗВО – Центр комунікацій <http://www.univ.kiev.ua/ua/departments/dc/>. Усі питання стосовно навчального процесу вирішуються шляхом особистого прийому здобувачів у визначені години або шляхом сповіщення через наукового керівника. При опитуванні здобувачів та викладацького складу виявлено, що інформування аспірантів здійснюється вчасно під час щотижневих зустрічей або за допомогою інших методів комунікації (коли аспірант

знаходиться на місці проведення практики, відпустці тощо.) Кожен аспірант отримує стипендію, має право брати участь у грантових проектах (з офіційним оформленням під час довготривалої співпраці та без оформлення під час короткотривалих робочих відносин із замовником проекту). Існує можливість отримання академічної відпустки чи гнучкої зміни особистого плану аспіранту, спираючись на поважну причину. Зважаючи на опитування стейкхолдерів та керівництва ННЦ «Інститут біології і медицини» можна зробити висновок, що більшість аспірантів готується для поповнення кадрового резерву ННЦ «Інститут біології і медицини». У ЗВО функціонує Молодіжний центр культурно-естетичного виховання <http://www.univ.kiev.ua/ua/dep/molod-center/> ціль якого полягає у створенні максимально сприятливих умов для професійного, морального, естетичного розвитку особистості, розкриття її здібностей, формування національної самосвідомості, гуманістичних цінностей і творчого мислення. Ознайомившись з опитуванням двох аспірантів за даною ОНП робимо висновок, що вони задоволені рівнем інформування та підтримки з боку Наукового центру та ЗВО в цілому (https://biology.univ.kiev.ua/images/stories/Napryamy_pidgotovky/Ekologiya/Doctor_filosofii/Zvit_anketa_ecology.docx).

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

Під час ознайомлення з матеріально технічною базою ОНП не було виявлено достатніх засобів для комфортного навчання осіб з особливими потребами. Директор Наукового центру підтвердила, що на даний момент ОНП, а точніше практична частина навчання не підходить для осіб з особливими потребами.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

Під час зустрічей зі здобувачами та викладацьким складом не було зафіксовано жодного випадку конфліктної ситуації під час реалізації даної ОНП. Серед здобувачів проводяться роз'яснення щодо принципів академічної доброчесності. У ЗВО створено безкоштовний навчальний онлайн-курс "Конфлікт інтересів: треба знати!" (<http://www.univ.kiev.ua/official/preventing-corruption/#p1>) Політика та процедури врегулювання конфліктних ситуацій ґрунтуються на Положенні про організацію освітнього процесу (http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Poloz_org_osv_proc-2018.pdf), Правилах внутрішнього розпорядку Університету (<http://www.prof.univ.kiev.ua/prof/2011-06-14-16-17-19/2011-06-24-09-01-42/634-2015-03-02-18-09-54.html>), Етичному кодексі університетської спільноти (<http://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/ethical-code/Ethical-code-of-theuniversitycommunity.pdf>). Для вирішення конфліктних ситуацій скликається спеціальна комісія, до якої входять представники студентського самоврядування.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

На кафедрі існує широка практична база з підопічних природоохоронних підрозділів, що дозволяє проведення безкоштовних стажувань, практик та наукових експериментів за межами кафедри. Студентоцентрована система ЗВО допомагає створити безпечне та комфортне у всіх відношеннях середовище для виховання майбутніх спеціалістів на науковців. Розвинута бібліотечна інфраструктура з понад 150 робітниками дозволяє у максимально швидкий час отримувати доступ до необхідних джерел інформації. Наукові видання створені на базі ЗВО відкривають можливості для безкоштовних публікацій та швидкого поширення наукових напрацювань здобувачів та наукових співробітників.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Рекомендація: з метою покращення комп'ютеризації кафедри екології і зоології та закупівлі нового спецобладнання для наукових досліджень, інтенсивно залучати до участі у міжнародних проектах як здобувачів PhD, так і їхніх наукових керівників. Зважаючи на те, що ЗВО завжди займав передові місця у загальноукраїнському рейтингу, рекомендуємо розпочати переобладнання підлеглої до кафедри Екології та Зоології інфраструктури для надання максимально комфортних умов для здобуття освіти особам з особливими потребами, у тому числі внести зміни у практичних заняттях, задля надання можливості проходження практики усім здобувачам не зважаючи на потреби.

Рівень відповідності Критерію 7.

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

Програма в цілому відповідає вимогам критерію. Наявні недоліки не є критичними чи такими, які можуть бути виправлені ЗВО без додаткового контролю.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

КНУТШ розробив низку документів, в яких прописані процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОНП. п. 2.4 Положення про організацію освітнього процесу у КНУ імені Тараса Шевченка (http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Poloz_org_osv_proc-2018.pdf) Про затвердження тимчасового порядку розроблення, розгляду і затвердження освітніх (освітньо-професійних, освітньо-наукових) програм (http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Poryadok_OP.pdf) Про запровадження в освітній та інформаційний процес форм опису освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми, структурних вимог до інформаційного пакету, форм робочої навчальної програми дисципліни і форми представлення інформації про кваліфікацію науково-педагогічного працівника» (з додатками) (http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Nakaz_Form_Doc-729-32_11-08-2017.pdf) Про затвердження Тимчасового порядку розгляду пропозицій щодо внесення змін до описів ступеневих освітніх програм» (<http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Tymchasovy%20poryadok%20vnesennya%20zmin%20do%20OOP.pdf>) Положенням про систему забезпечення якості освіти та освітнього процесу (<http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Polojennya%20QAS%202019.pdf>). ОП була започаткована в 2016 р., черговий перегляд ОНП здійснювався у 2018 р. Основною причиною перегляду ОНП «Екологія» було оперативне впровадження у навчальний процес директивних вказівок Університету. Оновлена ОНП узгоджувалась зі стейкхолдерами. Приклади старих та оновлених ОНП для моніторингу якісного стану наведені на сайті ННЦ «Інститут біології та медицини» у розділі «ОНП, навчальний план, робочі програми «Екологія» (<https://biology.univ.kiev.ua/students-postgraduates/postgraduates/onp-navchalnyi-plan-robochi-prohramy-ekolohiya.html>). Ініціювати пропозицій щодо внесення змін до ОНП можуть гаранті ОНП, Вчені ради структурних підрозділів, Науково-методична рада КНУ, Вчена рада КНУ, Сектор моніторингу якості освіти КНУТШ та інші згідно п. 2. «Тимчасового порядку розгляду пропозицій щодо внесення змін до описів ступеневих освітніх програм». Під час інтерв'ювання здобувачів, роботодавців, адміністративного персоналу та НПП було з'ясовано, що Університет дотримується процедур моніторингу, періодичного перегляду та затвердження ОНП.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Під час бесіди зі здобувачами, НПП та адміністрацією ЗВО було підтверджено наявність студентоцентрованого навчання, викладання та оцінювання. Студенське самоврядування беруть участь у перегляді ОНП на підставі Положення про органи студентського самоврядування. Під час зустрічі з пошукачами PhD підтверджено: 1) вчасність реагування на зауваження пошукачів PhD, 2) позицію здобувачів при перегляді ОНП з'ясовують під час анонімного опитування. Опитування здобувачів проводить Навчальна лабораторія соціологічних та освітніх досліджень Факультету соціології разом з Відділом підготовки та атестації науково-педагогічних кадрів, що дозволяє здійснювати постійний моніторинг якості викладання, навчальних курсів та ОНП. Представники студентського самоврядування є членами Вченої ради ЗВО та Вченої ради ННЦ «Інститут біології і медицини». Реальну впливовість студентського самоврядування ЗВО в процедурі періодичного перегляду ОНП експертною групою не встановлено. Таким чином, ЕГ дійшла висновку, що здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування певною мірою залучені до процесу періодичного перегляду ОНП, та надала рекомендації щодо більш активного залучення здобувачів вищої освіти й представників студентського самоврядування до процесів перегляду ОНП.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

За результатами інтерв'ювання та аналізу відкритих джерел (<https://biology.univ.kiev.ua/students-postgraduates/postgraduates/vipusnikam-ta-robotodavtsyam.html>) стало зрозуміло, що роботодавці залучаються до рецензування ОНП. Аналіз документів, наданих ЗВО (договорів та угод про співпрацю), та результати зустрічей з роботодавцями підтвердили, що роботодавці та ЗВО дійсно є партнерами у системі забезпечення якості ОНП. Так, рецензентами ОНП, виступили Директор ДУ «Інститут еволюційної екології НАН України», академік НАН України д.б.н., професор Радченко В.Г., та завідувач кафедри екології Національного педагогічного університету імені

М.П.Драгоманова д.б.н., проф. Волошина Н.О. Отже, спираючись на інформацію, отриману в результаті інтерв'ювання гаранта ОНП, фокус-груп академічного персоналу та роботодавців, ЕГ зробила висновок про загальну відповідність освітньої діяльності ЗВО щодо ОНП «Екологія» у контексті підкритерію 8.3.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

За даною ОНП випуску ще не було, перші випускники плануються лише у вересні - жовтні 2020 році. За роботу з випускниками в Інституті відповідають гарант ОНП, заступник директора з науково-педагогічної роботи, кафедри. Збір інформації про випускників інших ОНП підрозділів з метою підготовки щорічного звіту про працевлаштування випускників денної форми навчання проводиться Науково-методичним центром організації навчального процесу до 24 вересня кожного року шляхом направлення листа директорам з відповідними електронними формами. Випускові кафедри (завідувач або секретар кафедри, наукові керівники) проводять безпосереднє спілкування з випускниками за допомогою різних форм комунікації. Проте, варто зазначити, що в КНУТШ функціонує сектор працевлаштування <http://job.univ.kiev.ua/>, завданнями якого є сприяння працевлаштуванню здобувачів, налагодження співпраці з роботодавцями. Отже, апроксимуючи діяльність ЗВО щодо співпраці з випускниками та наявний досвід випускової кафедри на ОНП «Екологія», є підстави вважати, що аналіз та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників ОНП практикуватимуться і під час перегляду цієї ОНП. Таким чином, ЕГ зробила висновок щодо повної відповідності ОНП «Екологія» і освітньої діяльності ЗВО за нею у контексті підкритерію 8.4.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

ЕГ встановила, що процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОНП регулюються «Положенням про організацію освітнього процесу у КНУТШ» (http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Poloz_org_osv_proc-2018.pdf), наказами ректора від 05.03.2018 року за №158-32 (http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Poryadok_OP.pdf), від 11.08.2017 р. за №729-32, (http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Nakaz_Form_Doc-729-32_11-08-2017.pdf, з додатками), від 08.07.2019 року за №601-32 (<http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Tymchasovyi%20poryadok%20vnesennya%20zmin%20do%20OOP.pdf>), «Положенням про систему забезпечення якості освіти та освітнього процесу в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка» (<http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Polojennya%20QAS%202019.pdf>). Процедури здійснюються на рівні здобувачів, кафедр, інститутів. Систематично відбуваються опитування здобувачів PhD програми за спеціальністю 101 Екологія. Звіт за результатами анкетування аспірантів ОНП «Екологія» (https://biology.univ.kiev.ua/images/stories/Napryamy_pidgotovky/Ekologiya/Doctor_filosofii/Zvit_anketa_ecology.docx) показав задоволеність аспірантів змістом, формами та методами навчання та викладання за ОНП «Екологія». ЕГ вважає за необхідне рекомендувати продовжити функціонування системи управління якістю, яка дозволить системно та комплексно впроваджувати всі напрацювання ЗВО в даному напрямку.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Акредитація первинна, зауважень та пропозицій не було.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

Адміністрація ЗВО постійно сприяє покращенню якості освіти через підвищення кваліфікації НПП, підвищення якості рівня освіти здобувачів, залучає до освітньої діяльності висококваліфікованих роботодавців. Згідно з інформацією, наданою адміністративним та науково-педагогічним персоналом, в КНУТШ здійснюються заходи, спрямовані на розбудову системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти. Так, Вчена рада КНУТШ своїм рішенням від 03.06.2020 року схвалила включення 130 процедур до нової редакції Положення про систему забезпечення якості освіти та освітнього процесу, яке буде опубліковане одночасно зі скасуванням дії норм відповідних раніше чинних документів. Рекомендується продовжити практики проведення тренінгів, семінарів, круглих столів для учасників освітнього процесу з роз'яснення основних принципів академічної доброчесності, а також особливостей функціонування в університеті системи управління якістю вищої освіти.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

Існування чітких процедур щодо оновлення ОНП. Наявність нормативно-методичних роз'яснень, правил і процедур формування та оцінювання системи внутрішнього забезпечення якості ОНП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Загалом позитивно оцінюючи дотримання Критерію 8, експертна група рекомендує створити окрему вкладку «Якість освіти» на сайті КНУТШ або інституту, де передбачити он-лайн форму внесення пропозицій здобувачами, роботодавцями та іншими зацікавленими особами.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

Освітня програма загалом відповідає критерію внутрішнього забезпечення якості, має потенціал для подальшого удосконалення. Виявлені недоліки не є суттєвими.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Права та обов'язки усіх учасників освітнього процесу в КНУТШ регулюються наступними документами: 1. Статут (<http://univ.kiev.ua/pdfs/statut/statut-22-02-17.pdf>) 2. Колективний договір та Додаток до колективного договору №4 «Угода щодо студентів та аспірантів» (<http://www.prof.univ.kiev.ua/prof/2011-06-14-16-17-19/2011-06-24-09-23-37/283-2013-02-15-05-39-54.html>) 3. Правила внутрішнього розпорядку (<http://www.prof.univ.kiev.ua/prof/2011-06-14-16-17-19/2011-06-24-09-01-42/634-2015-03-02-18-09-54.html>) 4. Положення про організацію освітнього процесу (<http://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/Organization-of-the-educational-process.pdf>) 5. Положення про систему забезпечення якості освіти та освітнього процесу в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка (<http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Polojennya%20QAS%202019.pdf>) 6. Етичний кодекс університетської спільноти (<http://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/ethical-code/Ethical-code-of-the-university-community.pdf>) 7. Положення про порядок реалізації студентами права на вільний вибір навчальних дисциплін ([http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Poriadok%20vyboru%20dyscyplin%20\(03_12_2018\).PDF](http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Poriadok%20vyboru%20dyscyplin%20(03_12_2018).PDF)) 8. Договір про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в аспірантурі за державним (регіональним) замовленням (http://asp.univ.kiev.ua/doc/Zbirnyk/pHD/pHD_denna_zaochna.doc) Усі приведені документи є прозорими та у вільному доступі. Під час спілкування зі здобувачами вищої освіти та викладацьким складом не було виявлено порушень стосовно даних правил.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозиції заінтересованих сторін.

На даний момент така практика відсутня, під час зустрічі з стейкхолдерами було з'ясовано що рекомендації надавалися у мовній формі. Надана у звіті самоаналізу лінка не має інформації щодо змісту підкритерію.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

Під час спілкування зі здобувачами та стейкхолдерами було виявлено що цілі, очікування та компоненти навчання є зрозумілими та прозорими, опис програм аспірантів міститься за посиланням <https://biology.univ.kiev.ua/students->

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

В цілому діяльність ЗВО прозора і публічна. Вся необхідна інформація знаходиться у відкритому доступі на сайті ЗВО та ННЦ «Інститут біології і медицини», і є зрозумілою для усіх стейкхолдерів. Технічне забезпечення інформування усіх сторін є на достатньо високому рівні. Залучення партнерських ЗВО та співпраця із науковими установами надає бонусні бали здобувачам у майбутньому пошуку робочого місця.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Під час експертизи не було знайдено можливості для швидкого зворотнього зв'язку на сайті ЗВО. Рекомендуємо розробити швидку відкриту форму для надсилання коментарів, запитань та рекомендацій. Потрібне оприлюднення та письмове підтвердження залучення стейкхолдерів до обговорення змін до ОНП, та участі учасників ОНП у наукових та комерційних проектах.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

Освітньо-наукова програма загалом відповідає критерію прозорості та публічності, має потенціал для подальшого удосконалення. Виявлені недоліки не є суттєвими.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

Зміст ОНП відповідає науковим інтересам аспірантів і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності за ОНП та вимогам Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у ЗВО (Постанова КМУ №261 від 23.03.2016 р.). Аналіз навчального плану засвідчив включення як дисциплін за спеціальністю так і тих, що забезпечують формування методологічних («Новітні тренди в сучасній екології», «Філософія науки та інновацій») і викладацьких («Асистентська педагогічна практика») компетентностей здобувачів. Вивчення робочих програм навчальних дисциплін професійного спрямування підтвердило взаємозв'язок освітньої компоненти ОНП з напрямками наукових досліджень аспірантів (М. Борисенко обрав дисципліну вільного вибору «Наукові бази даних і онлайн ресурси в екології», «Розвиток і еволюція екосистем», а Л. Хохлова «Теорія катастроф» і «Основи екотехнології», що безпосередньо відповідає тематиці їхніх дисертаційних робіт). Здобувачі реалізують своє право вільного вибору дисциплін. Отже, не викликає сумніву, що зміст ОНП відповідає інтересам аспірантів. Однак, ЕГ рекомендує надати можливість проходження альтернативної, н-д «Науково-дослідницької практики», для тих аспірантів, які не розглядають викладацьку діяльність як пріоритет.

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямові досліджень наукових керівників.

Аналіз індивідуальних планів аспірантів, результатів досліджень наукових керівників та співбесіди у фокус-групах з науковими керівниками показали відповідність напрямів досліджень, для досягнення максимальної відповідності аспіранти при проведенні вступних випробувань доповідають предметній комісії Дослідницьку пропозицію. На даний момент за свідченнями наукового керівника проф. Трохимця В.М. аспірант першого року Зінковський А.В. займається темою Арктичних риб, Виходячі з аналізу публікацій керівника (<http://dsr.univ.kiev.ua/pub/authors/42162/>) - тема аспіранту відповідає кваліфікації наукового керівника. Аналіз наукових досліджень д.б.н. Лукашова Д.В. (канд. «Роль двостулкових молюсків у міграції радіонуклідів в екосистемі водойми-охолоджувача Чорнобильської АЕС», та докт. дис. «Екологічне нормування забруднення важкими

металами прісноводних екосистем України з використанням організмів акумуляторів») і наукових публікацій (профіль Scopus <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=6602502145>) (профіль ResearchGate https://www.researchgate.net/profile/Dmitry_Lukashov) показав дотичність до тем дисертаційних досліджень здобувачів М.М.Борисенка та Л.К.Хохлової.

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

ЗВО забезпечує можливості для періодичних (три або більше разів на рік) презентацій та обговорень проміжних результатів досліджень аспірантів, виходячи зі списку конференцій у Науковому Центрі 2017-2019 (https://biology.univ.kiev.ua/images/stories/Aspirats_Courses/Conferences_di_NNC_IBM.xlsx). Можливість обговорення результатів і проблем власних наукових досліджень надається за дисципліною «Екологічні студії (наукові семінари за темами дисертаційних досліджень)» Додатково здобувачі PhD та студенти мають можливість безоплатно публікуватися у журналі «Вісник КНУ імені Тараса Шевченка». Слід звернути увагу на недостатню активність здобувачів з опублікування результатів досліджень у виданнях, що індексуються наукометричними базами SCOPUS, WoS тощо. Необхідно звернути увагу на доцільність створення на базі випускової кафедри сучасної екологічної лабораторії.

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

Заклад забезпечує можливості для введення аспірантів у міжнародну академічну спільноту за спеціальністю та/або галуззю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах. Під час проведення інтерв'ювання було встановлено, що аспіранти обізнані із можливостями міжнародної академічної мобільності. Також відділ міжнародної роботи здійснює розсилку інформаційних листів, щодо міжнародних академічних можливостей. Для аспірантів проводиться курс «Академічне письмо англійською мовою (English academic writing)». Щорічно на базі Інституту проводиться Міжнародна науково-практична конференція молодих учених «Шевченківська весна» із залученням представників міжнародної академічної спільноти. Проте, слабкою стороною є відсутність закордонних стажувань та випадків академічної мобільності аспірантів за наявності усіх умов для їх здійснення. Рекомендується покращити роботу з залучення аспірантів до участі у грантових заявках, міжнародного стажування, залучення іноземних лекторів тощо.

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

Під час спілкування з науково-дослідною частиною встановлено, що науковий керівник проф., д.б.н. Лукашов виконує науково-дослідні роботи за госпдоговірними темами з ТОВ «Компанія «ІМЕКС АГРО», ТОВ «ЕКІПРОД», ПрАТ «Виробниче об'єднання "КОНТИ", ТОВ «Підприємництво Втілення і Застосування Біотехнології та Інженерії Генетичної БІО-ГЕН», ДУ «Львівська обласна фітосанітарна лабораторія», що дозволяє вказувати про практичне впровадження цих результатів. Також слід зазначити, Лукашов Д.В. є науковим керівником науково-технічних експертних по екологічній оцінці безпечності пестицидів та агрохімікатів, що здійснюються в університеті згідно Наказу Мінекології від 05.06.2008 р. № 287 (2018 р. 5 договорів, 2019 р. – 8 договорів).

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

Аналізуючи діючі документи КНУТШ було встановлено, що у разі порушення академічної доброчесності передбачено притягнення особи до дисциплінарної відповідальності відповідно до законодавства (див. пп. 8.10, 9.8, 9.10, 10.7 та ін. «Положення про організацію освітнього процесу в КНУТШ» (http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Poloz_org_osv_proc-2018.pdf), «Етичний кодекс університетської спільноти» (<http://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/ethical-code/Ethical-code-of-the-university-community.pdf>). Положення про виявлення та запобігання академічному плагиату у КНУТШ (Наказ ректора за №197 від 10.05.2020) (http://asp.univ.kiev.ua/doc/NP_Vaza_univ/Regulat_plagiary_2020.pdf). Під час співбесіди з викладацьким складом було встановлено що кожен з аспірантів може безкоштовно пройти одноразову перевірку на платформі UNICHECK задля дотримання академічної доброчесності та попередження випадків плагиату, а здобувачі підтвердили свою поінформованість щодо змісту поняття академічна доброчесність та ознайомлені з документами про доброчесність,

які діють в університеті. На момент проведення експертизи не було зафіксовано випадків порушення академічної доброчесності.

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

Науково-педагогічний склад та здобувачі залучені до участі у комерційних проектах, що забезпечує додаткове фінансування та розвиток практичних та soft skills навичок для здобувачів. У ЗВО існує розгалужена партнерська мережа, що забезпечує здобувачам та науковим співробітниками постійні можливості для наукової мобільності та обміну досвідом. Можливість безкоштовних публікацій у виданні ЗВО дозволяє здобувачам вищої освіти всіх рівнів публікувати результати своїх наукових напрацювань та отримати рецензії і відгуки щодо їх актуальності.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

Недостатня активність здобувачів з опублікування результатів досліджень у виданнях, що індексуються наукометричними базами SCOPUS, WoS тощо. Відсутність закордонних стажувань та випадків академічної мобільності аспірантів за наявності усіх умов для їх здійснення. ЕГ рекомендує: надати можливість проходження альтернативної, н-д «Науково-дослідницької практики», для тих аспірантів, які не розглядають викладацьку діяльність як пріоритет; звернути увагу на доцільність створення на базі випускової кафедри сучасної екологічної лабораторії; покращити роботу з залучення аспірантів до участі у грантових заявках, міжнародного стажуваннях, залучення іноземних лекторів тощо.

Рівень відповідності Критерію 10.

Рівень B

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

ОНП та освітня діяльність за нею загалом відповідають визначеному критерію з недоліками, що не є суттєвими.

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

дані відсутні

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	A
Критерій 2 . Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3 . Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B

Критерій 4 . Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5 . Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	A
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	B

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Відсутні

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Мандрик Олег Миколайович

Члени експертної групи

Григор`єва Людмила Іванівна

Рябчинський Микита Дмитрович